

"מצות משלוח מנות – שמחת פורים באמת"

א. חיוב משלוח מנות

אסתר ט:יט,כב

(יט) על פן היהודים הפְּרוֹזִים היְשָׁבִים בְּעָרֵי הַפְּרוֹזוֹת עִשִּׂים אֶת יוֹם אַרְבָּעָה עָשׂוֹר לַח' דֵּשׁ אֲדָר שְׁמֵחָה וּמְשֻׁלָּחַת מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ: (כב) פְּיָמִים אֲשֶׁר נָחַז בָּהֶם הַיְהוּדִים מְאוּבָּיְהֶם וְהָיָה דֵּשׁ אֲשֶׁר נִהְפְּךְ לָהֶם מִיָּגוֹן לְשִׂמְחָה וּמְאָכֵל לְיוֹם טוֹב לַעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מְשֻׁלָּחַת וּשְׂמֵחָה וּמְשֻׁלָּחַת מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנוּת לְאֲבִיוָנִים:

גמ' מגילה ז.

תני רב יוסף: ומשלח מנות איש לרעהו - שתי מנות לאיש אחד. ומתנות לאביונים - שתי מתנות לשני בני אדם.

ב. שתי שיטות בטעם המצוה

תרומת הדשן סי' קיא

דנראה טעם דמשלוח מנות הוא כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדניא. כמשמע בגמ' פ"ק דאביי בר אבין ורב חנינא בר אבין הוו מחלפים סעודותיהו בהדדי, ונפקי בהכי משלוח מנות. אלמא דטעמא משום סעודה היא.

מנות הלוי (ר' שלמה אלקבץ) על מגילת אסתר ט:טז,יט,כ

עוד הוסיפו .. ומשלוח מנות וגו' כי זה רומז כי הם באגודה אחת ובאהבה ואחוה הפך מ"ש הצורר מפוזר ומפורד .. ולזו הסבה היהודים .. עושים יום י"ד שמחה ומשתה וי"ט ומשלוח מנות איש לרעהו כמו שהיה ענינם כאיש אחד להקהל כל אחד עם חבריו הפך איש צר ואויב לשון רמיה האומר עם אחד מפוזר .. ובענין המנות .. על ידי מרעות ואחוה נקהלו וניצולו לא בפירוד לבבות.

ג. נפקא מינות

1. דמריט שאינא אולף: כדריט

תרומת הדשן סי' קיא

שאלה: בני אדם השולחים לחביריהם בפורים חלוקים וסדינים וכה"ג, יוצאים ידי משלוח מנות או לאו?
תשובה: יראה דאין יוצאים בהן דנראה טעם דמשלוח מנות הוא כדי שיהא לכל אחד די וספק לקיים הסעודה כדניא.

2. דמריט שאינא אולף: ספריט, חידושי תורה

מנות הלוי על מגילת אסתר הקדמה לספר

הקדמה דברי שלמה ביאור מגילת אסתר הבנתו חברתו יסדתו אף עשיתי אני שלמה הלוי בן אלקבץ יובל שי לכבוד יקר תפארת חותני גביר ונעלה לשם ולתהלה רודף צדקה וחסד הנבון כה"ר יצחק והוא כהן לאל עליון .. ובעד השלח אשר ישלחו הבחורים ביום פורים שלחתי ביאור זה שלוח אליו ואקרא שמו **מנות הלוי** .. ולמען יעלה זכרון מנחתי זאת לפניו בבאה להשתחות להדום רגליו קראתי שמה **מנות הלוי** כדין וכהלכה שתי מנות לאדם אחד, דברי מי שקדמוני, ודברי.

מחיר יין (רמ"א) על מגילת אסתר בסיום הספר

מה שראיתי לפרש בזו המגילה. בעזר נורא תהילה. יתעלה שמו לדור דורים. שלחתי בימי פורים למנה. לאב"י ישראל ראש עדת מי מנה. הוא גבור בגבורים.

שו"ת משנה הלכות ד:צא

ועלה ברעיוני חקירה אחת קטנה אי אפשר לקיים מצות מ"מ בחד"ת ששלח לחבירו דברי תורה בפורים ולטעם התה"ד שהבאתי לעיל שהוא כדי להיות לו ריוח בסעודה לא מבעיא לי אבל לדעת מנות הלוי שהוא משום חיבה היה נראה דיוצא דידוע דגם בח"ת שש חבירו ולפעמים יותר ממתנות גשמיות, ואמרו ז"ל אינו זו משם עד שנעשים אוהבים זה לזה את והב בסופה דמראה לו חיבה בזה ואין לך תענוג גדול משמחת תורה, גם לטעם מהר"ל משום משפיע נמי כ"ש דבתורה איכא השפעה. איברא דגם לטעם התה"ד מקום יש בראש לישב ולומר דאם למאכל הגוף תקנו מ"מ וקיים בו מצוה כ"ש השולח לו מזון רוחני מ"מ חדושי תורה ודאי דיצא

3. אולף שאיננו אוכן

מגן אברהם או"ח תרצה:יא

שתי מנות בשר - מבושלים הראוי לאכילה (מהרי"ל) וה"ה משקה (של"ה):

משנה ברורה תרצה:כ

.. ובעיני שיהיה מין אוכל המבושל ולא בשר חי דמשלוח מנות הראוי מיד לאכילה משמע וי"א דכיון שהוא שחוט וראוי להתבשל מיד שרי:

4. דברים שאינם אולם: כסף מלואן

שו"ת הלכות קטנות ב:קסג

שאלה השולח מעו' כסות וכלים בשביל מנות אם יוצא. תשובה, אם יוכל למכרם מיד ולקנות לצורך סעודה מהנני.

שו"ת יחזה דעת ו:מה

שאלה: האם יוצאים ידי חובת מצות משלוח מנות בפורים, בכסף מזומן, או צריך להיות דוקא דברי מאכל ומשתה?
תשובה: ... ולכאורה לפי הטעם הראשון כדי שיוכל לקיים מצות סעודת פורים, אפשר לצאת ידי חובה גם בכסף מזומן, שיוכל לקנות בו דברי מאכל ומשתה כאות נפשו. אבל לפי הטעם השני להראות אהבתו וחייבתו אליו, יש לומר שדוקא כששולח לו מגדנות מאכל ומשתה, יוצא ידי חובה, משום דמיקרבה הנאתם. אבל במעות אפשר שאין בזה הבעת חיבה יתירה, ולכן אינו יוצא ..

8,7 מסכת אקבא, מוחל לנאותן

רמ"א או"ח תרצה:ד

ואם שולח מנות לרעהו והוא אינו רוצה לקבלם, או מוחל לו, יצא.

משנ"ב או"ח תרצה:כד

יצא - והפ"ח חולק ע"ז וכן החתם סופר בס"י קצ"ו מתמה ע"ז:

שו"ת חת"ס או"ח סי' קצו

והנה ראיתי בזה ב' טעמים, בתה"ד [סי' קי"א] כתב כדי שיהיה הרוחה לבעלי שמחות, אולי לא יספיק לו סעודתו הרי חברו מסייעו עי"ש, וי"ל אפילו אית לי טובא מ"מ תיקנו כך שלא לבייש מי שאין לו כבסוף מס' תענית .. אך בס' מנות הלוי להרבות השלום והריעות, היפך מרגילותו של הצר שאמר מפוזר ומפורד, פ"י במקום שראוי להיות עם א' הנם מפוזרים ומפורדים במחלוקת, לכן תקנו משלוח מנות, א"כ י"ל כיון ששלח והראה חבתו אעפ"י שזה מוחל לו כבר יצא ידי חובתו, ויפה כתב פר"ח מנ"ל למהר"י ברי"ן ולרמ"א שכ' משמו להכריע בזה:

11. משלוח קטן אקבא

ביאור הלכה או"ח תרצה:ד

חייב לשלוח לחבירו וכו' - הח"א הוכיח מן הירושלמי דאם שולח לעשיר דבר פחות אינו יוצא בזה ידי משלוח מנות וכן משמע בריטב"א לפי גירסא אחת שם בגמרא. אכן ש"פ לא הזכירו דבר זה ונכון ליהרהר בזה לכתחלה:

14. ציפא פס

שו"ת כתב סופר או"ח סי' קמא

ב) מה שנסתפקת מי ששולח מנות לרעהו ואין המקבל יודע מי שלח לו אם יוצא המשלח מצות משלוח מנות לפום רהיטא נ"ל דתלי בטעמא, לטעמא דתה"ד דמצות מ"מ כדי למלאות חסרון מי שאין לו מסתבר דיוצא גם כשאין חבירו יודע מי ששלח לו סוף כ"ס הגיע לתכלית המכיוון ויש מצוה ביותר .. אבל לטעמא משום חיבה שלום וריעות וכן משמע לשון איש לרעהו בוודאי א"י כשאין המקבל יודע מי המשלח דאין שלוח כזה דרך חיבה וריעות ואינו מקרב לבבות, וכיון שהחזקנו דינו של הרמ"א דיוצא כשאין מקבלו וכתעמא דמ"מ משום חבה וריעות ממילא נשמע דא"י כשאין המשלח יודע מי שלח לו כנלפע"ד:

16. חנה לפני פורים

ערוך השולחן או"ח תרצה:יז

ויש להסתפק כששלח מנות לרעהו שבמרחקים קודם פורים ויגיעו לו בפורים את יצא בזה ידי משלוח מנות ויש מי שאומר דיצא [באה"ט סק"ח בשם י"א] ולי נראה דלא יצא דבעינן משלוח מנות בפורים עצמו ועוד דהא עיקר המשלוח מנות הוי משום שמחה ואיזה שמחה היא לו עתה מה ששלח מקודם ..

שו"ת תורה לשמה סי' קפח

שאלה מי ששלח לחבירו מעיר אחרת משלוח מנות קודם פורים כי חשב שתגיע לידו ביום פורים וכן היה שהגיע לידו ביום פורים אם יצא י"ח בזה דאזלינן בתר המקבל שקבלם בפורים או"ד אזלינן בתר השולח ששלחם קודם פורים ולא יצא י"ח. יורינו המורה לצדקה ושכמ"ה.

תשובה הנה דבר זה תלוי בפלוגתא שיש בטעם של משלוח מנות בפורים .. והנה לפי טעם תרומת הדשן ז"ל נראה דיוצא י"ח דעיקר התקנה היתה בשביל אדם ששלח אליו כדי שיהיה לו הרוחה בפורים וכבר הגיע לידו בפורים וריעות הנה זה נוגע למשלח שצריך לשלוח כדי להראות אהבה וריעות ולפ"ז בעינן שתתראה האהבה והריעות מאת המשלח ביום הפורים עצמו ולא מהני ליה מה שעשה קודם פורים כי החבה הנראית מצידו היא בעת שיצא מידי המנות

17. חנה אקבא

שו"ת כתב סופר או"ח סי' קמא

מי ששולח לאבל שאסור לשלוח לו דשמחה היא לו והוא כדורש שלומו כמבואר אפשר דלא יצא י"ח .. דמ"מ אם ניזיל בתר טעמא דהוא משום חיבה וריעות אסור לשלוח לאבל ואי משום דיהי' לו כדי צורכו כטעמא דתה"ד כיון שלא קבל ממנו לא יצא כמ"ש בח"ס דלהאי טעמא לא יצא י"ח, מ"מ נראה לי יותר דיצא ואפי' לא קבל ממנו לפי שעשינו סמוכים לדין הרמ"א וע"כ הטעם משום ריעות וחבה הגם שאסור לשלוח עדי"ז לאבל מ"מ כיון שבטעות וחסרון ידיעה שהוא אבל או לא ידע דאין משלחין לאבל כבר עשה דבר ריעות וחובה ויצא י"ח אפי' לא קבל האבל ממנו .. ומינה דא"צ האבל להחזיר לו דזיל בתר טעמא שאין שולחין לאבל דהוי כשואל בשלומו וכיון דמשלח כבר עבר ושלח לו ושאל בשלומו, אם מקבלו האבל או לא, אינו מעלה ואינו מוריד ..

18. משלוח קטן לנותן

גמ' מגילה ז-ז:

רבי יהודה נשיאה שדר ליה לרבי אושעיא אטמא דעיגלא תלתא וגרבא דחמרא, שלח ליה [ז:] קיימת בנו רבינו ומשלח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים.

ריטב"א מגילה ז.

.. אבל בכלהו נוסחי גרסינן קיימת בנו רבינו ומתנות לאביונים. פי' שלא היתה יקרה התשורה בעיניו ואמר שאינה מתנה לאדם כמוהו ולא יצא ידי חובת משלוח מנות איש לרעהו, הדר שלח ליה כלומר רבי יהודה נשיאה גופיה עגלא תליתאה ותלת גרבי יין שלח ליה קיימת בנו רבינו ומשלוח מנות איש לרעהו, כלומר שזו התשורה הראויה לך

19. מחלפי סעודתייהו (שיטת רש"י)

גמ' מגילה ז:

אבי בר אבין ורבי חנינא בר אבין מחלפי סעודתייהו להדדי.

רש"י ז:

מחלפי סעודתייהו - זה אוכל עם זה בפורים של שנה זו, ובשניה סועד חברו עמו.

ב"י או"ח תרצה

ופירש הר"ן (ג: ד"ה גמ') לא היה לאחד מהם כדי שיוכל לשלוח לחבירו ולהשאיר לעצמו ולפיכך שולחים כל אחד סעודתם זה לזה כדי לאכול סעודת פורים ולקיים מצות משלוח מנות ורש"י פירש מחלפי סעודתייהו זה אוכל עם זה בפורים של שנה זו ובשנייה סועד חברו עמו וקשה לי על דבריו דאם כן לא היו מקיימים משלוח מנות איש לרעהו וא"ת שהיו שולחים מנות איש לרעהו אם כן מאי אתא לאשמועינן?

ב"ח או"ח תרצה

אבל רש"י ז"ל כתב .. ומשמע שרוצה לומר שלא היו שולחים זה לזה .. כך הוא הפירוש דכיון דטעם משלוח מנות הוא כדי שיהא שמח ושש עם אוהביו וריעיו ולהשכיח ביניהם אהבה ואהוה וריעות אם כן אם יסעוד אחד עם חברו ורעהו הרי הם בשמחה ובטוב לב משתה יחד ופטורים הם מעתה מחיוב משלוח מנות והוא הדין בשנה שניה וכן בכל שנה ושנה אם יחזור ויסעוד אצלו כמו בשנה שעברה נמי יוצאין שניהם ידי חובתן אלא האמת אומר שהיו מחליפין בשנה שניה ועיקרו לא אתא אלא לאשמועינן האי דינא דבסועד אצל רעהו פטורין שניהם מחיוב משלוח מנות ולפי זה אין צריך לפרש כלל שהיו עניים אלא אפילו בעשירים כן הדין אלא שהמה היו אוהבים זה את זה ביתר עוז והסכימו שטוב ויפה להם לשבת אחים יחד בסעודת פורים בשמחה ובטוב לב משתה כברכת ה' אשר נתן להם כן נראה לי דעת רש"י ומקובל לע"ד משאר פירושים שנאמרו בו

20. מחלפי סעודתייהו (שיטת הר"ן)

ר"ן מגילה ג: ברי"ף

הוה מחלפי סעודתייהו להדדי. לא היה לאחד מהם כדי שיוכל לשלוח לחבירו ולהשאיר לעצמו ולפיכך היו שולחים כל אחד סעודתם זה לזה כדי לאכול סעודת פורים ולקיים מצות משלוח מנות.

שו"ת בית שערים או"ח סי' שפ

אבל לי נראה ראייה דטעם משום חיבה מדברי הר"ן במגילה דף ז' דפירש מחלפי סעודתייהו להדדי לא היה לאחד מהן כדי שיוכל לשלוח לחבירו ולהשאיר לעצמו ולפיכך היו שולחים כ"א סעודתם זל"ז כדי לאכול סעודת פורים ולקיים מצות משלוח מנות ע"ש. ואי נימא טעמא דמשלוח מנות כדי שיהיה בהרחבה למקבל א"כ כאן לא היה ריוח לשום אחד מהם כיון דמחלפי והאיך קיימו משלוח מנות אלא ודאי דהטעם משום חיבה והא איכא:

21. כוריס עפ"ה

שו"ע או"ח תרפה:ו

יום חמשה עשר שחל להיות בשבת אין קורין המגילה בשבת, אלא מקדימים לקרותה בערב שבת, וגובים מעות מתנות עניים ומחלקים אותם בו ביום; וביום שבת מוציאים שני ספרים ובשני קורין: ויבא עמלק; ואומרים: על הנסים; ואין עושים סעודת פורים עד יום אחד בשבת.

22. סמוך לז' אחרית

שו"ת חת"ס או"ח סי' קצו

והנה עוד כתב רמ"א אשה חייבת בשלוח מנות כאיש, וגם ע"ז כתב פר"ח ומהריק"ש מנ"ל האי הא כתיב איש אל רעהו ולא אשה .. יפה כתב קרבן נתנאל דהשוה אשה לאיש במצות פורים שהן היו באותו הנס ורק איש כתיב ולזה י"ל אשה אין סיפוק בידה לעשות. אך בס' ברכי יוסף [ס' תרצה"ה אות ח'] הקשה ע"ז דתוספות פ"ק דקידושין [כתבו] אע"ג דמן התורה מעשי ידיה לעצמה ושפיר סיפק בידה, מ"מ לא שכיחא אצל אביה אלא אצל בעלה, וזה לא שייך הכא גבי משלוח מנות ע"ש, ולכאורה קושיא גדולה היא. אלא י"ל מטעם אחר, כיון שמוזנות אשה על בעלה מן התורה להרמב"ם [ה' אישות פי"ב ה"ב] ועיין רמב"ן פ' משפטים [כ"א - ט'], נמצא לפ"ז היא סמוכה על שולחן אחרים מסתמא .. ונ"ל דתליא בהנ"ל, אי הטעם למלאות חסרון סעודתו של חברו, כיון שהוא עצמו סמוך על שולחן אחרים פטור מזה, ואי טעמא משום אהבת רעים, גם הסמוך על שולחן אחר חייב:

אלא לפ"ז סת"ר רמ"א עצמו, דמה שמחייב אשה ע"כ ס"ל הסמוך על שולחן אחרים פטור דהטעם משום למלאות חסרון סעודתו של חברו, וא"כ איך פסק אם מחל לו פטור הא לזה הטעם לא מהני מחילה ונמצא מוכה שטרא לבי תרי:

23. *nife*

שו"ת בנין ציון סי' מד

.. ובהכי ניהא לי מה שנסתפקתי מי שמביא בעצמו מנות ונותן לחבירו אם יצא ידי ומשלוח מנות דאנן אמרינן שלוחו של אדם כמותו אבל אפכא לא מצאנו שיהא הוא כשלוחו וכיון דהכא כתיב ומשלוח מנות נימא דדוקא בעינן ע"י שליחות אבל על ידי נתינה לא ותמהתי שלא ראיתי לפוסקים שהעירו על זה אבל לפי מה שכתבתי י"ל כיון דב' טעמים דשלוח מנות שכתבתי לעיל שייכים גם בנותן הוא בעצמו ליד חבירו לכן יוצא גם בנתינה ומה דכתיב לשון שליחות הוא להורות דשלוחו לבד יצא אפילו אין חבירו רוצה לקבל ולכן לא הזכירו הפוסקים איסור נתינה ומכ"מ אולי לכתחלה טוב יותר לשלוח המנות ע"י אחר כנלענ"ד הקטן יעקב.

שו"ת יהודה יעלה א"א"ה:ה:רז

ונקט קרא לשון משלוח לרבותא דאף על גב בכ"מ מצוה בו יותר מבשלוחו קמ"ל קרא בזה אין קפידא שלוחו שוה ממש כמו ע"י עצמו א"נ עדיף נמי מצוה יותר בשלוחו לפי שתכלית כוונתם במצוה זו מקרב הלבבות לאהבת ריעים לכן יותר דרך כבוד הוא ע"י שלוחו

ז. הכתוב השלישי, ושמחת פורים באמת

ערוך השולחן או"ח תרצה

(יג) .. ואפילו בשלוח לעשיר יוצאין ואע"ג דבנחמיה [ח, י] כתיב שלוחו מנות לאין נכון לו דמשמע למי שאין לו או שלא הניח עירובי תבשילין כדרשת חז"ל רפ"ב דביצה [ט"ו:]: זהו מפני שבשם היה בראש השנה שאין חיוב זה ורק הזכירם לשלוח למי שאין לו כדי שיהיה לו מה לאכול משא"כ בפורים הוי מצוה והטעם מפני השמחה ולא מפני שאין להמשלח מה לאכול ולכן אפילו בעשיר יצא ועוד דהכא ליכא למימר רק לעני דהא מתנות לאביונים הוה מצוה בפ"ע:
(יד) וברור הדבר דצריך לשלוח שני מיני אוכלין או שני מיני משקין או מין אוכל ומין משקה ..
(טו) .. וכל המרבה בשלוח מנות ה"ז משובח דזהו להרבות השמחה ..

כל בו סי' מה (בסוף)

וסעודת פורים שחל בשבת מאחרין אותה ואין מקדימין והטעם שאין עושין אותה בשבת משום דלא מצי לקיומי ומשלח מנות ובירושלמי נותן טעם אחר

שו"ע או"ח תרצה:ד

חייב לשלוח לחבירו שתי מנות בשר או של מיני אוכלים .. ואם אין לו מחליף עם חבירו זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו

רמב"ם הל' מגילה ב:יד, טו, יז

(יד) מצות יום ארבעה עשר לבני כפרים ועיירות ויום חמשה עשר לבני כרכים להיות יום שמחה ומשתה ומשלוח מנות לריעים ומתנות לאביונים .. וסעודת פורים שעשאה בלילה לא יצא ידי חובתו:

(טו) כיצד חובת סעודה זו שיאכל בשר ויתקן סעודה נאה כפי אשר תמצא ידו ושותה יין עד שישתכר וירדם בשכרות וכן חייב אדם לשלוח שתי מנות של בשר או שני מיני תבשיל או שני מיני אוכלין לחבירו שנאמר (אסתר ט') ומשלוח מנות איש לרעהו שתי מנות לאיש אחד וכל המרבה לשלוח לריעים משובח ואם אין לו מחליף עם חברו זה שולח לזה סעודתו וזה שולח לזה סעודתו כדי לקיים ומשלוח מנות איש לרעהו:

(יז) מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים שהמשמח לב האמללים האלו דומה לשכינה שנאמר (ישעיהו נ"ז) להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים:

רמב"ם הל' יו"ט ו:יז-יח

(יז) שבעת ימי הפסח ושמונת ימי החג עם שאר ימים טובים כולם אסורים בהספד ותענית וחייב אדם להיות בהן שמח וטוב לב הוא ובניו ואשתו ובני ביתו וכל הנלוים עליו שנאמר (דברים ט"ז) ושמחת בחגך וגו' אף על פי שהשמחה האמורה כאן היא קרבן שלמים כמו שאנו מבארין בהלכות חגיגה יש בכלל אותה שמחה לשמוח הוא ובניו ובני ביתו כל אחד ואחד כראוי לו:

(יח) כיצד הקטנים נותן להם קליות ואגוזים ומגדנות והנשים קונה להן בגדים ותכשיטין נאים כפי ממונו והאנשים אוכלין בשר ושותין יין שאין שמחה אלא בבשר ואין שמחה אלא ביין וכשהוא אוכל ושותה חייב להאכיל (דברים ט"ז) לגר ליתום ולאלמנה עם שאר העניים האמללים אבל מי שנועל דלתות חצרו ואוכל ושותה הוא ובניו ואשתו ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש אין זו שמחת מצוה אלא שמחת כריסו ועל אלו נאמר (הושע ט') זבחיכם כלחם אונים להם כל אוכליו יטמאו כי לחמם לנפשם ושמחה כזו קלון היא להם שנאמר (מלאכי ב') זוריתי פרש על פניכם פרש הגיכם:

רמב"ם הל' חגיגה ב:יד

כשיזבח אדם שלמי חגיגה ושלמי שמחה לא יהיה אוכל הוא ובניו ואשתו בלבד וידמה שיעשה מצוה גמורה אלא חייב לשמח העניים והאמללים שנאמר והלוי והגר והיתום והאלמנה מאכיל הכל ומשקן כפי עשרו ומי שאכל זבחו ולא שמח אלו עמו עליו נאמר זבחיכם כלחם אונים להם כל אוכליו יטמאו כי לחמם לנפשם